

ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტი საქართველოში

შესავალი

1990-იანი წლებიდან მოყოლებული საქართველოში სასამართლო სისტემა ერთ-ერთ ყველაზე კორუმპირებულ ინსტიტუტად იქცა, რომლისადმი უნდობლობა უკვე საზოგადოებას ტრადიციადაც კი ექცა. სამწუხაროა ის ფაქტი, რომ დღესდღეობით – 21 საუკუნეშიც ვერ შეძლო სასამართლო სისტემამ პრესტიჟის აღდგენა საზოგადოებაში.

სასამართლო რეფორმები საქართველოში XX საუკუნის 90-იანი წლებიდან დაიწყო, კერძოდ, ჩამოყალიბდა საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო, საქართველოს პრეზიდენტის ხელმძღვანელობით, გამკაცრდა მოსამართლეების თანამდებობაზე დანიშვნის პროცესი, შეტანილ იქნა ცვლილებები საკანონმდებლო ბაზაში [3, 1], მაგრამ ამ რეფორმების ფონზე მაინც ვერ მოხერხდა რაიმე ქმედითი ღონისძიებების გატარება სასამართლო სისტემის მოდერნიზაციის კუთხით, მთავარი ძვრები რეფორმატორული თვალსაზრისით 2003 წელს-ვარდების რევოლუციის შემდეგ დაიწყო, ქმედითი აქტები გამოიხატა მოსამართლეთა ნაწილის თანამდებობიდან გათავისუფლებაში, სამოსამართლეო ასაკის დაწევაში, ხელფასების ზღვრის აწევაში, მაგრამ მიუხედავად ამისა სასამართლო რეიტინგი მაინც არ გაზრდილა საზოგადოებაში, ყოველივე ამან ქვეყნის მთავრობას დიდი საფიქრალი გაუჩინა, ამ მძიმე სიტუაციიდან გამოსავალი მოიძებნა დასავლეთის დემოკრატიული ქვეყნების შიდა კანონმდებლობებიდან ახალი ნოვაციების გადმოტანაში-ქართულ კანონმდებლობაში, ასე აღმოჩნდა ქართულ მართლმსაჯულების სისტემაში ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტი, აღნიშნული ინსტიტუტი დემოკრატიის უმაღლეს გამოხატულებად ითვლება დასავლეთის მთელ რიგ ქვეყნებში, მისი საქართველოში ინკორპორირება მოხდა ამერიკული სამართლიდან.

ძირითადი ნაწილი

აღნიშნული თემის განხილვისას მე შევეცდები დაწვრილებით განვიხილო ის დადებითი და უარყოფითი მხარეები, ასევე ის წინააღმდეგობები რაც ამ ნოვაციას მოჰყვა და რაც სამომავლოდ შეიძლება პრობლემის სახით დადგეს ქართულ რეალობაში.

აღნიშნული ნოვაციის საქართველოში შემოტანამდე ჩატარდა საკმაოდ საინტერესო კვლევები ადგილობრივ მოსახლეობაში. უპირველესად კვლევების ჩატარება მიზნად ისახავდა ქართული საზოგადოების მზაობის დადგენას ახალი ინსტიტუტის მართლმსაჯულებაში ინკორპორირების მიმართ. კვლევებმა საკმაოდ საინტერესო სტატისტიკა მოგვცა შედეგის

სახით; გამოიკვეთა ის ძირითადი ტენდენციები საიტკენაც მიმართულია საზოგადოება. აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ კვლევების თანახმად საზოგადოება ასე თუ ისე ინფორმირებულია ზოგადად აღნიშნული ინსტიტუტის თაობაზე, მაგრამ საზოგადოება ნაკლებად არის ინფორმირებული აღნიშნული ინსტიტუტის საქართველოში გადმოტანაზე. რაც შეეხება საზოგადოების აზრს და მიმართებას, ზოგადად იმის გათვალისწინებით, რომ ფაქტიურად არ არსებობს რაიმე სახის ნდობა დღევანდელი სასამართლოს მიმართ. საზოგადოება აღნიშნულ ინსტიტუტს იმედის თვალთ უყურებს, როგორც პრობლემის მოგვარების საშუალებას. საინტერესოა ის ფაქტი, რომ საზოგადოების აზრი რამდენიმე ნაწილად გაიყო, ვინც სიღარიბის ზღვარს დაბლა იმყოფება მათთვის სულ ერთია, რადგან ყველა სიახლეს იმედის თვალთ უყურებენ, ხოლო ვინც ეკონომიურად ძლიერია, მისთვის ყველა სიახლე პოტენციურად საფრთხის შემცველია. გამომდინარე აქედან, სხვადასხვაგვარია საზოგადოებას დამოკიდებულებაც აღნიშნული ნოვაციის მიმართ. ფაქტი ერთია, საზოგადოება იმედის თვალთ უყურებს აღნიშნული ინსტიტუტის შემოტანას. უფრო მეტიც, ზოგიერთი მას მოიაზრებს როგორც დემოკრატიის დონის ამაღლების და კორუფციის დონის შემცირების საშუალებას, მაგრამ დაკვირვებული ადამიანის შესახედავიდან გამომდინარე, უარყოფითი მხარეების და რისკების გათვალისწინებით საზოგადოების ნაწილი უარყოფითად არის განწყობილი აღნიშნული ნოვაციის მიმართ. ზოგადი ტენდენციის მიხედვით, ქართულ საზოგადოებაში განწყობა ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტის მიმართ უფრო დადებითია, ვიდრე მოლოდინი იმისა, რომ ეს ინსტიტუტი გაამართლებს ქართულ რეალობაში. კვლევების თანახმად, ასევე გამოიკვეთა სკეპტიკური დამოკიდებულება თვითონ საზოგადოების მზაობის შესახებ რეფორმისადმი და წარმოჩნდა ჰიპოთეზა, რომ ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტს ნორმალურ ფუნქციონირებაში საზოგადოების არასამართლებრივი მენტალიტეტი შეუშლის ხელს. აქედან ნათლად შეიძლება დავასკვნათ, რომ აუცილებელია ნოვაციის შემოტანამდე მოხდეს საზოგადოების მომზადება სიხლეების მისაღებად, აუცილებელია გაიზარდოს მართლშეგნება საზოგადოებაში. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ეს ინსტიტუტი ქართულ რეალობაში წარმოჩნდება როგორც „მობილური ტელეფონი ქვის ხანაში“. ზემოდთქმულის გათვალისწინებით შეიძლება ითქვას, რომ ამჟამად ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტის შემოღების მიმართ იკვეთება საკმაოდ მაღალი სოციალური შეკვეთა, მაგრამ ამ მოთხოვნის საფუძველს წარმოადგენს არა ის, რომ ეს ინსტიტუტი, როგორც დემოკრატიის უმაღლესი სტანდარტი ფორმალურად იყოს ქართულ კანონმდებლობაში, არამედ მოთხოვნა იმისა, რომ კონკრეტული სასამართლო გადაწყვეტილებები, რასაც ნაფიცი მსაჯულები სამომავლოდ მიიღებენ იყოს სამართლიანი და მიუკერძოებელი [6, 28].

ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტის შემოსატანად ძვრები ჯერ კიდევ 2004 წლის თებერვლიდან დაიწყო, კერძოდ კონსტიტუციის 82 მუხლში შევიდა ცვლილება, მაგრამ 2008 წლამდე რაიმე ქმედითი ღონისძიებების გატარება აღნიშნული ინსტიტუტის ასამოქმედებლად ვერ მოხერხდა.

2009 წელს საკანონმდებლო ორგანოს ინტენსიური მუშაობით მოხერხდა უკვე კანონმდებლობის დონეზე აღნიშნული ინსტიტუტის შემოტანა ეტაპობრივად. ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტმა რეალურად მოქმედი ძალა საქართველოში 2010 წლიდან შეიძინა, ისიც შეზრდილი ტიპის დანაშაულებებზე, ჩადენილზე კონკრეტულ ტერიტორიულ ერთეულში.

ჩნდება კითხვა – ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტი მთავრობამ დემოკრატიის დონის ამაღლების მიზნით შემოიტანა თუ სასამართლოსადმი საზოგადოების ნდობის ასამაღლებლად? პასუხი აღნიშნულ კითხვებზე არ ჩანს. ეს განპირობებულია იმით, რომ ჯერ-ჯერობით არ მომხდარა ამ ინსტიტუტის სრული მისადაგება ქართული კანონმდებლობისადმი. აღნიშნული ინსტიტუტის აკვარგიანობის შეფასება მხოლოდ 2013 წლიდან იქნება შესაძლებელი, როცა ეს ინსტიტუტი სრულად ამოქმედდება, ხოლო შედეგების შეფასებას დაახლოებით 10 წელი მაინც დასჭირდება, რაც დამეთანხმდებით, რომ საკმაოდ დიდი დროა. შესაბამისად, ეს ყველაფერი დიდ რისკებთან არის დააკავშირებული იმ კუთხით, რომ თუ ამ ინსტიტუტმა ვერ გაამართლა ქართულ რეალობაში. ეს ყველაფერი კიდევ უფრო დასცემს ისედაც ლაფში ამოსვრილი ქართული სასამართლოს იმიჯს.

რაც შეეხება ჩემს პასუხს ზემოაღნიშნულ კითხვებზე: ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო – მეტი დემოკრატია თუ სასამართლო იმიჯის გამოსწორება? ჩემი აზრით უფრო მეტი დემოკრატია, ვიდრე იმიჯის გამოსწორება. ხელისუფლებამ მოახდინა ამ ინსტიტუტის გადმოტანა შიდა კანონმდებლობაში იმ მიზნით, რომ ყველას აჩვენოს თუ დემოკრატიის როგორი მაღალი დონეა საქართველოში. ჩემი აზრით, სრულიადაც არ იყო საჭირო ასეთი ძვირადღირებული ინსტიტუტის შემოტანა ისეთ მცირე ბიუჯეტის სახელმწიფოს კანონმდებლობაში – როგორც საქართველოა. სასამართლოსადმი ნდობა საზოგადოებაში მხოლოდ მაშინ აღდგება თუ სასამართლო იქნება თავისუფალი და დამოუკიდებელი, ხელისუფლებას შეეძლო შეექმნა დამოუკიდებელი და დემოკრატიული სასამართლო, დამოუკიდებელი და არაკორუმპირებული მოსამართლეთა აპარატი. ამ გზით უფრო ადვილად დაიბრუნებდა სასამართლო საზოგადოებაში ნდობას, ვიდრე კოლოსალური თანხების ხარჯვით ისეთი ინსტიტუტის შემოტანაზე რომელიც ან გაამართლებს ან არა ქართულ რეალობაში.

მოდით სათითაოდ მოკლედ განვიხილოთ ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტის მთავარი დადებითი და უარყოფითი მხარეები ქართულ რეალობაში და ურთიერთშეჯერებული ინფორმაციის საფუძველზე გავაკეთოთ დასკვნები:

ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტის მთავარი დადებითი მხარეები:

- ✓ მეტი დემოკრატია – აღნიშნული ინსტიტუტის შემოტანამ რეალურად თუ არა ფაქტობრივად მაინც – მნიშვნელოვნად აღამაღლა საქართველოში დემოკრატიის დონე. სხვა ქვეყნების გადმოსახედიდან საქართველოს – როგორც დემოკრატიული ქვეყნის, რომელსაც აქვს ისეთი

ინსტიტუტი როგორც არის ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო – იმიჯი მნიშვნელოვნა ამაღლდა.

- ✓ აღნიშნული ინსტიტუტი დემოკრატიის შუქურად და უმაღლეს ღირებულებად ითვლებოდა დასავლეთის მთელ რიგ ქვეყნებში. თუ ამ ინსტიტუტმა გაამართლა ისეთ ქვეყანაში როგორც არის აშშ, მაშინ დიდი ალბათობით ის გაამართლებს საქართველოშიც, რაც იმედისმომცემია.
- ✓ გარკვეული კუთხით აღნიშნული ინსტიტუტის ღირსებას ისიც წარმოადგენს, რომ განსასჯელის გადასახედიდან თუ შევაფასებთ უფრო ობიექტური იქნება ის განსაჯოს თავისმა მსგავსმა მოქალაქემ, ვიდრე “სამართლის რობოტად” ქცეულმა მოსამართლემ, რომელზეც ზეგავლენის მოხდენა უფრო ძნელია, ვიდრე უბრალო ადამიანზე.
- ✓ დადებითია ისიც, რომ მსაჯულები 12-ს შეადგენენ, 12 ადამიანის მოსყიდვა და მათზე მანიპულირება უფრო ძნელია, ვიდრე იმ ერთი მოსამართლის, რომელიც საზრათს დასახელმწიფო ბიუჯეტიდან იღებს.
- ✓ ფინანსური კუთხით მოსამართლე სახელმწიფოზეა დამოკიდებული (იღებს გასამრჯელოს), მსაჯულები კი უანგაროდ ასრულებენ მოვალეობას, რაც მათდამი საზოგადოების ნდობას ერთიორად ზრდის.
- ✓ განსასჯელის გადასახედიდან, ადამიანის გრძნობებზე მანიპულირებით მას მსაჯულებთან უფრო დიდი ალბათობით შეუძლია მიაღწიოს გამამართლებელ ვერდიქტს, ვიდრე იგივე შემთხვევაში გამოცდილ მოსამართლესთან.
- ✓ აღნიშნული ინსტიტუტის მეშვეობით თვით ხალხი მონაწილეობს მართლმსაჯულებაში, რაც მათ ნდობას ამაღლებს. ესეც რომ არა, თუ სახელმწიფო მართლმსაჯულების სფეროში ვერ მიაღწევს სასურველ შედეგს და ვერ აღდგება სასამართლოს რეიტინგი, საზოგადოებას ვეღარ ექნება პრეტენზია ხელისუფლებისადმი, რადგანაც ისინიც, როგორც რიგითი მოქალაქეები, მონაწილეობას იღებდნენ მართლმსაჯულებაში.
- ✓ როცა მოქალაქე სჩადის დანაშაულს, ის აზიანებს არა სახელმწიფოს, არამედ საზოგადოებას. აღნიშნული ნოვაციის წყალობით თვით საზოგადოება (და არა სახელმწიფო) განსჯის დამნაშავეს იმ ქმედებისათვის, რითიც მან ზიანი მიაყენა მთელს საზოგადოებას.
- ✓ აღნიშნული ინსტიტუტის უდიდეს ღირსებას ასევე ისიც წარმოადგენს, რომ ის ერთიორად ამაღლებს შეჯიბრებითობის პრინციპს სასამართლო პროცესზე; თითოეულ მხარეს გააჩნია თანაბარი ძალა ამტკიცოს თავისი სიმართლე მსაჯულთა წინაშე.

ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტის ნაკლოვანებები:

ეს რაც შეეხებოდა ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტის ღირსებებს. ახლა კი გადავიდეთ იმ უარყოფითი მხარეების და წინააღმდეგობების განხილვაზე, რაც თან ახლავს აღნიშნულ ინსტიტუტს:

- ✓ აღნიშნული ინსტიტუტი გამოირჩევა განსაკუთრებული სიძვირით, მაგ: ამერიკაში თითოეული პროცესის ჩატარება კოლოსალურ თანხებთან არის დაკავშირებული. შესაბამისად, ასეთი ძვირადღირებული ინსტიტუტის გადმოტანა ისეთ მცირე ბიუჯეტთან ქვეყანაში, როგორც საქართველოა, ცოტა არ იყოს და სათუთა.
- ✓ არაობიექტურობის მაღალი რისკი – ზოგიერთ განსასჯელს ურჩევნია ის განსაჯოს წიგნებში ჩამალულმა გამოცდილმა და სამართლის კარგად მცოდნე მოსამართლემ, ვიდრე 12-მა იურიდიულად „გაუნათლებელმა“ მოქალაქემ.
- ✓ ნაფიც მსაჯულთა პროცესები დროში გაწელილია, რთულ საქმეებზე ხშირად საერთოდ ვერ ხერხდება ერთიანი გადაწყვეტილების მიღება, დროის გაწელვა კი ხშირად დიდ დანაკარგებს უკავშირდება.
- ✓ ნაფიც მსაჯულთა პროცესზე, დიდი შანსია, რომ ადამიანურ ღირებულებებზე მანიპულირებით მკვლელი გაანთავისუფლონ, ამის განსაკუთრებით დიდი ალბათობა არსებობს საქართველოში, ქართული მენტალიტეტის გათვალისწინებით (მაგალითად გამოდგება ამერიკაში 1995 წელს ჩატარებული O.J. SIMPSON –ის სასამართლო პროცესი).
- ✓ ნაფიც მსაჯულთა პროცესზე შეჯიბრებითობის პრინციპი დაცულია, რაც მეორე საფრთხეს უკავშირდება. პროცესზე ის იმარჯვებს, ვისაც ჰყავს კარგი ადვოკატი; კარგი ადვოკატის ყოლა დიდ ხარჯებს მოითხოვს. შესაბამისად, ვისაც ფული არ აქვს ვერ აიყვანს კარგ ადვოკატს და გამომდინარე აქედან, ვერც სასამართლო პროცესს მოიგებს, რაც არასამართლიანია.
- ✓ საქართველოში დიდი ალბათობით არსებობს იმის საშიშროება, რომ მოისყიდონ მსაჯულები. საქართველო პატარა ქვეყანაა, სადაც ყველა ყველას იცნობს, გასათვალისწინებელია ქართული ხასიათიც ყველას აინტერესებს განსასჯელის ბედი.
- ✓ ასევე გასათვალისწინებელია ისიც, რომ სულ რაღაც 10 წლის წინ საქართველოში არსებობდა ქურდული მენტალიტეტის საზოგადოებრივი ჯგუფი, რომლის ფესვები დრესაც არსებობს ქართულ რეალობაში. აქედან გამომდინარე, სათუთა, რამდენად მიიღებს ასეთი ტიპის საზოგადოება ისეთ ინსტიტუტს, როგორც არის ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტი.
- ✓ მაგალითის სახით მოვიყვან ქალაქ თბილისში (კერძოდ გლდანში) მომხდარი მკვლელობის საზარელ ფაქტს, როცა ქმარმა თავისი მეუღლის საყვარელს თავი მოაჭრა. ვირტუალურად თუ წარმოვიდგინოთ ნაფიც მსაჯულთა პროცესს აღნიშნულ საქმეზე, დარწმუნებით შემიძლია ვთქვა, რომ 12 ტიპიური ქართველი მსაჯული მამაკაციდან 12-ვე გაამართლებდა აღნიშნულ პირს.

- ✓ უდიდესი საფრთხის შემცველია თვით ვერდიქტის მიღების სისტემა ნაფიც მსაჯულთა პროცესზე. 12 მსაჯულიდან 4-ის თანხმობა საკმარისია პირის გასათავისუფლებლად.
- ✓ პრობლემატურია ასევე ის საკითხიც, რომ მსაჯულთა გადაწყვეტილება საბოლოოა. მკვლელი რომ გაამართლონ მსაჯულებმა, მოსამართლე ვალდებული იქნება ასეთი პირი გაუმვას სასამართლო დარბაზიდან.
- ✓ არაობიექტურობის პირდაპირ გამოხატულებას წარმოადგენს დაუსაბუთებელი აცილების ინსტიტუტი ნაფიც მსაჯულთა პროცესში. ამ ყველაფრის გათვალისწინებით მივდივართ იმ დასკვნამდე, რომ მსაჯულთა შემადგენლობა არის ხელოვნურად ფორმირებული მხარეთა მიერ. რომელი მხარეც უკეთეს გათვლას გააკეთებს, სწორედ ის იმარჯვებს. ამგვარად, ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო თამაშს ემსგავსება. ჩემი აზრით, უკანონოა თამაშზე იყოს დამოკიდებული ადამიანის 25 წლით თუ უვადოდ ციხეში პატიმრობის ბედი.
- ✓ ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო ძვირადღირებული სიამოვნებაა ჩვეულებრივ სასამართლო პროცესთან შედარებით. ვისაც არ ექნება პროცესის ხარჯების ანაზრაურების შესაძლებლობა, მათ მოსამართლეები განსჯიან - ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს გამორიცხვით, რაც ამსხვრევს სასამართლო სისტემის თანაბარი ხელმისაწვდომობის პრინციპს თითოეული ადამიანისათვის და საზოგადოებაში იწვევს არაობიექტურობის შეგრძნებას.
- ✓ საქართველოს ობიექტური რეალობის გათვალისწინებით სათუთა, რამდენად იქნება შესაძლებელი ნაფიც მსაჯულთა კონფიდენციალურობის დაცვა.
- ✓ არსებობს იმის საშიშროება, რომ ამ ინსტიტუტის შემოღებით ხელისუფლება ცდილობს ხალხის მართლმსაჯულებაში ჩართვით თავიდან აიცილოს სამომავლოდ საზოგადოების ბრალდება მთავრობისადმი, თუ ისევ ვერ აღდგება სასამართლოს რეიტინგი საზოგადოებაში.
- ✓ თუ აღნიშნული ინსტიტუტი ვერ გაამართლებს, ეს გამოიწვევს ათასობით განსასჯელის უკანონო პასუხისმგებლობას და მათი უფლებების დარღვევას.
- ✓ უკანონო მსჯავრდების შემთხვევაში სახელმწიფოს შეუძლია უარი თქვას სარეაბილიტაციო კომპენსაციის გადახდაზე და მიუთითოს, რომ ის საზოგადოებამ განსაჯა და არა სახელმწიფომ. ასეთ სიტუაციაში საზოგადოება ვერანაირ კომპენსაციას ვერ გასცემს.
- ✓ განსაკუთრებით საფრთხის შემცველია მედიის ზეგავლენის მაღალი ალბათობა ნაფიც მსაჯულებზე გახმაურებული ცნობილი საქმეების შემთხვევაში, რაც მიკერძოების დონეს ერთიორად ზრდის.
- ✓ იმას თუ გავითვალისწინებთ, რომ საზოგადოებას არ სჯერა 25 წლიანი სტაჟის მქონე მოსამართლის მიერ მიღებული გადაწყვეტილების მიუკერძოებლობა და სისწორე, მაშინ სათუთა, რამდენად დაიჯერებს იგივე საზოგადოება ჩვეულებრივი (იურიდიულად გაუნათლებელი) მოქალაქეების მიერ მიღებული ვერდიქტის მართებულობას.

- ✓ მოსამართლესთან შედარებით მსაჯულებზე მანიპულირების შესაძლებლობა გაცილებით მაღალია.
- ✓ უაღრესად აქტუალური და პრობლემატური საკითხია აღნიშნული ინსტიტუტის ეტაპობრივი შემოტანა საქართველოში. წარმოვიდგინოთ ორი მკვლევლობის შემთხვევა: თბილისში და მცხეთაში (დამორება ქალაქებს შორის მხოლოდ რამდენიმე ათეული კილომეტრია). თბილისში აღნიშნულ დანაშაულზე მოქმედებს ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო, მცხეთაში კი ჩვეულებრივი რაიონული სასამართლო. ნაფიც მსაჯულთა შემთხვევაში გამამართლებელი ვერდიქტის მიღების ალბათობა გაცილებით მაღალია. გამოდის რომ რიგითი მცხეთელი თუ ვინმეს მოკვლას გადაწყვეტს, მან ეს განზრახვა სისრულეში თბილისის ტერიტორიაზე უნდა მოიყვანოს, სადაც მას გამართლების უფრო მაღალი ალბათობა გააჩნია, რაც, დამეთანხმებით, რომ სრული აბსურდია და ადამიანთა დისკრიმინაციის პირდაპირ გამოხატულებას წარმოადგენს.
- ✓ აღნიშნული ინსტიტუტის საშუალებით თავისუფლად არის შესაძლებელი მკვლელი სასამართლო დარბაზიდანვე გაანთავისუფლონ, რაც, დამერწმუნებით, რომ არანაირად არ შეუწყობს ხელს სასამართლო რეიტინგის ამაღლებას საზოგადოებაში.
- ✓ აღნიშვნის ღირსია ასევე ის ფაქტიც, რომ ქართულ რეალობაში ერთხელ უკვე არსებობდა თანამედროვე ნაფიცი მსაჯულების მოდიფიცირებული ვარიანტი საბჭოთა კავშირის არსებობის დროს. მაშინ მათ “სახალხო მსაჯულები” ეწოდებოდათ. გასათვალისწინებელია ის გარემოება, რომ მაშინდელ საქართველოში აღნიშნულმა ინსტიტუტმა ვერ გაამართლა და გაუქმებულ იქნა, რაც დიდი ალბათობით გვაძლევს ვარაუდის საფუძველს, რომ ეს ინსტიტუტი ვერც დღევანდელ რეალობაში მოიკიდებს მყარად ფესვებს [6, 1].

დასკვნა

მას შემდეგ რაც მიმოვიხილეთ აღნიშნული საკანონმდებლო ნოვაციის დადებითი და უარყოფითი მხარეები, შეიძლება დასკვნის სახით ითქვას, რომ ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტის ქართულ კანონმდებლობაში შემოტანა არის იმ პროცესების კანონზომიერი გაგრძელება, რაც დაიწყო საქართველოში 2003 წელს ვარდების რევოლუციით.

ჩემი აზრით, უფრო უპრიანი იქნებოდა სახელმწიფოს აღნიშნული ძვირადღირებული ინსტიტუტის შემოტანის ნაცვლად თანხები დაეზოგა, შეექმნა დამოუკიდებელი სასამართლო და არ ჩარეულიყო მოსამართლის პრეროგატივებში. არ აქვს მნიშვნელობა იქნება თუ არა ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტი საქართველოში, თუ სახელმწიფო ხელისუფლება არ შეწყვეტს ჩარევას სასამართლოს საქმიანობაში – ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტთან ერთად თუ მის გარეშე, სასამართლო მაინც ვერ აღიდგენს დაკარგულ ნდობას საზოგადოებაში.

1. საქართველოს პარლამენტი. 2011. *საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი*. თბილისი: გამომცემლობა RISE.
2. საქართველოს პარლამენტი. 2011. *საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი*. თბილისი: იურიდიული ფირმა “ბონა კაუზა”.
3. საქართველოს იუსტიციის საბჭო <http://hcoj.gov.ge/?i=2448&l=2>
4. ადლერი ფ, მიულერი გ. ო., ლაუფერი ვ. ს. (მთავარი რედ: ლლონტი გ.) 2004. *შედარებითი კრიმინოლოგია და სამართალდამცავი სისტემა ამერიკის შეერთებულ შტატებში*. თბილისი.
5. ავტორთა კოლექტივი. (მთავარი რედ: ლლონტი გ.) 2004. *კრიმინოლოგია და სამართალდამცავი სისტემა საქართველოში*. თბილისი: საქართველო
6. კვლევა განახორციელა კომპანია “ნიკოლო მ”-მა. 2007. თბილისი.
<http://www.supremecourt.ge/files/upload-file/pdf/researchjurytrial.pdf>
7. HEINRICH BOLL STISTUNG (სამხრეთ კავკასია). <http://georgien.boell-net.de>,
<http://georgien.boell-net.de/web/101-882.html>
8. რადიო თავისუფლება, <http://www.radiotavisupleba.ge/>,
<http://www.radiotavisupleba.ge/content/article/2160774.html>
9. ვებ-პორტალი ადამიანის უფლებების შესახებ. <http://www.humanrights.ge/>,
<http://www.humanrights.ge/index.php?a=text&pid=12885&lang=geo>
10. TRU TV(NOT REALITY, ACTUALITY). <http://www.trutv.com/index.html>,
http://www.trutv.com/library/crime/notorious_murders/famous/simpson/index_1.html